

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 4 | 30. årgang | november/desember 2016

*Mitt hjerte alltid vanker i Jesu føderom,
der samles mine tanker som i sin hovedsum.
Der er min lengsel hjemme, der har min tro sin skatt;
jeg kan deg aldri glemme, velsignet julenatt!*

*En spurv har dog sitt rede og sikre hvilebo,
en svale må ei bede om nattely og ro,
en løve vet sin hule hvor den kan hvile få –
skal da min Gud seg skjule i andres stall og strå?*

*Akk, kom, jeg opp vil lukke mitt hjerte og mitt sinn
og full av lengsel sukke: Kom, Jesus, dog herinn!
Der er ei fremmed bolig, du har den selv jo kjøpt,
så skal du blive trolig her i mitt hjerte svøpt.*

*Jeg gjerne palmegrene vil om din krybbe strø,
For deg, for deg alene jeg leve vil og dø.
Kom, la min sjel dog finne sin rette gledes stund,
At du er født herinne i hjertes dype grunn!*

Lyset fra Gud

Av Atle Sommerfeldt, biskop i Borg

I mitt barndomshjem var det levende lys på juletreet. De skjelvende små lysene ble høytidelig tent når vi skulle begynne å gå rundt treet og synge julesanger. Selv jeg som var minst forsto at de små flammene krevde varsomhet, for å hindre at treet og huset skulle bli forvandlet til en askehaug.

Senere ble det elektriske lys. De lyste hver dag og hadde mistet stearinlysenes skjørhet. De trengte ikke varsomhet og var ikke skjelvende og urolige. De elektriske lysene levde ikke på samme måte, de var kunstige.

Å tenne lys er et av den verdensvide kirkes mest brukte uttrykk for å søke kontakt med Gud og det hellige. Lysene hører ikke bare julen til. Dåpsbarn får et lys i dåpsgave fra kirken. I de fleste kirkerom er det nå mulig, også hos oss, å tenne lys i glober eller kasser slik vi har lært det av våre katolske og ortodokse søsken. På gravstedene tennes det lys stadig oftere.

Lystenning er tilgjengelig for alle. Det krever ingen ordrik bekjennelse. Bare denne enkle overgivelse av en tanke, en bønn til noe eller noen som er større enn oss og utenfor vår hverdag og vårt strev.

Gravstedene er lyst opp av lys i den mørke julenatten. På en særlig inntrykksfull måte knyttes forbindelsen mellom slekters gang og den utrolige fortellingen som formidles inne i kirkerommet. I kirkerommet møtes vi av Guds lys for oss og til oss.

Fortellingen hører vi i kirkerommet under julegudstjenestene: Gud som er helt annerledes og større enn vårt «vesle vett», som Ivar Aasen sier, ble menneske. Gud forsto at vi ikke kan forstå hvordan Gud er uten å se og høre en røst vi kan gjenkjenne. Gud så våre lengsels lys og tente sitt lys for oss julenatt, midt i vår verden og i vårt mørke, for å vise oss hvem Gud er.

Gud kom som et spebarn, skjelvende og sårbart, men levende. Varsomt må Josef ha løftet ham opp og lagt ham i krybben, husdyrenes matfat, slik at Maria kunne få svøpt babyen i den kjølige natten. Denne kvelden var Guds lys i verden mer som et skjelvende stearinlys på mitt barndoms juletre, enn en strålende og kraftfull sol som menneskene ikke kan nærme seg, slik vi hører om i Det gamle testamentet. Når Gud er kommet som et spebarn, kan vi alle nærme oss og la oss berøre av varmen fra Guds lys. Vi kan ha tillit til at Gud er med oss i all vår sorg, nød og glede. Et av navnene barnet fikk forteller oss det: Immanuel – Gud er med oss.

Gud er kommet til oss som vår bror og deler våre kår. Vi kan se hvem Gud er og finne veien til livets evige kilde. Så stor er julenatt. Så stort er det lille barnet som ble født denne natten. Jesus er lyset Gud tente for oss for å vise oss hvem Gud er og hvor Gud er å finne.

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang og Inger Lise Skauge

Grafisk produksjon:

Suveren Kommunikasjon AS, Halden

Trykk: Amedia

Opplag: 13.900

Gaver til Menighetsbladet:
Bankkonto 1030 07 44023
Stoff til Menighetsbladet leveres på e-post til unninoding@halden.net

Kjære lesere,

I høst var min mann og jeg på en inspirerende tematur til England. Vi reiste i fotsporene til C.S. Lewis, en kjent forfatter og trosforsvarer. Mange av dere kjenner ham gjennom Narnia-bøkene, som senere ble filmatisert av Walt Disney. Dette er fantastisk barnebøker med overraskende dype innsikter, drama og humor.

I den siste av en rekke på i alt 7 bøker beskriver Lewis et besøk i Jesu føderom, i stallen som vi kjenner så vel fra juleevangeliet. Du går inn gjennom døren og forventer en mørk stall. Den ser så liten ut fra utsiden. Men under over alle under – innsiden er langt større enn utsiden! Prøv selv! Fra utsiden er stallen liten og det som skjedde der er ofte foraktet, avfeiet som overtro, regnet for intet. Men fra innsiden er stallen uendelig stor. Du vil aldri bli ferdig med å utforske den. Dette er en hemmelighet som du også kan få del i denne adventstiden. Gå gjennom den trange port og Herren vil vise deg sin virkelighet.

Unni E. B. Nøding, red.

Forsiden

Forsidebildet viser en julekrybbe i full størrelse ved hovedgaten i Funchal, Madeira. Salmen på forsiden er hentet fra Norsk Salmebok 2013/38, vers 1, 6 og 8. Tekst av Hans Adolf Brorson (1732).

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **3. mars**. Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **15. mars**.

Santa Lucia

Santa Lucia-feiringen står for døren 13. desember.

AV **JUSTEIN ANDREASSEN**

JUSTEIN ANDREASSEN ble født i Søgne i 1949. Han studerte ved Menighetsfakultetet og Universitetet i Oslo og har gitt ut en rekke botaniske og historiske bøker. Jostein er idag pensjonert lærer, forfatter og lokalhistoriker.

Lucia var ei ung jente som levde på Sicilia for drøye 1700 år siden. En mann var plukket ut for henne, men siden hun var en kristen og han ikke, nektet hun å gifte seg med ham. Derfor ble hun forfulgt og drept. Dette skjedde under kristenforfølgelsene til den romerske keiseren Diokletian, år 304.

Helgen

Siden ble den modige jenta erklært som helgen, og hun spiller en stor rolle i flere kirkesamfunn. I kunsten er hun ofte fremstilt der hun holder et brett med to øyne.

Det er fordi turistene skal ha stukket hennes øyne ut. Dessuten har hun en dolk i halsen.

Syrakus

Lucia levde i Syrakus helt sørvest på Sicilia. Dette var en stor og viktig by i Oldtiden og en stor opplevels ei vår tid. I domkirken der ser vi hun

er sterkt markert, med hele fire statuer og tre malerier. Det som skal være drakten hennes, er stilt ut under glass på veggen. To kirker i byen bærer Lucias navn, den ene er reist over stedet hun ble drept. I den andre kan en se nisjen hvor hun ble begravet, bak alteret. De intakte

levningene hennes ble trodd å bringe lykke, derfor ble de beordret til Konstantinopel i 1038, og herfra ble de så røvet til Venezia under det fjerde korstog i 1204. Nå kan de ses der i kirken San Geremia, like ved kanalen og sør for jernbanestasjonen (som selvsagt heter St. Lucia, på samme måte som en bydel i Syrakus, katakombene der og ei øy i Det karibiske hav er oppkalt etter henne.)

Luciadagen

Etter kanoniseringen fikk Lucia det ærefulle navnet Santa Lucia, og festdagen er 13. desember. Lucia er avledet av det latinske ordet «lux», som betyr «lys». Markeringa av Luciadagen har siden slutten av 1800-tallet stått særlig sterkt i Sverige. Den norske kirke har overtatt skikken derfra. Svenskene sender faktisk utsendinger til de store

festlighetene på Sicilia hvert år. Så sannelig har den unge jenta satt spor etter seg med sin tro og kjærlighet til Jesus.

Santa Lucia

*Svart senker natten seg
I stall og stue
Solen har gått sin vei,
Skyggene truer
Inn i vårt mørke hus
Stiger med tente lys,
Santa Lucia, Santa Lucia*

*Natten er mørk og stum
Med ett det suser
I alle tyste rom
Som vinger bruser
Se, på vår terskel står
Hvitkledd med lys i hår
Santa Lucia, Santa Lucia*

*Mørke skal flykte snart
Fra jordens daler
Slik hun et underfullt
Ord til oss taler
Dagen skal atter ny
Stige av røde sky
Santa Lucia, Santa Lucia*

(Etter Arvid Rosén)

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende.

Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsytere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til?

Du har mulighet til å bidra med en pengegave til kontonr 1030 07 44023.

Jul i Lugano

Lugano med hvite Alpetopper i bakgrunnen.

Lille julaften på klosterhotellet Casa Birgitta. Morgenlyset siver inn i en stripe mellom to gardiner. Hvitt lys. Gardinene til siden – og ja, det er virkelig snø som får morgenen til å lyse. Snøkleddde palmer! Hvit jul i Lugano. Så lenge det varer. Men akkurat nå idet klokken ringer til morgenmesse, er det hvit julestemning.

TEKST OG FOTO: ANNE-BRIT BJØRK

Jul i et fremmed land. Jeg går i fotsporene til den hellige Birgitta av Vadstena. Hun var nok aldri i Lugano selv, men nonneordenen som bærer hennes navn, er i høy grad til stede. De er her året rundt med tilbud om opphold i en vakker gammel villa som nå er et hjemlig innredet hotell. Som hjemmet til en gammel tante, skriver en besøkende begeistret på hjemmesiden deres.

Rammen kunne ikke være finere om julehøytiden. Søstrenes klosterliv setter sitt preg på stedet. En spinke klokke ringer daglig til morgenmesse og minner om hellig nærvær. Messen er åpen for alle. En må bare være litt tidlig oppe. Måltidene er innrettet etter bønnetidene. For det er de blide gråkleddde nonnene som midt i klosterrutinene gjør alt arbeidet på hotellet.

Birgittaordenen, som ble startet av **Birgitta av Vadstena** i 1370, fikk en nyetablering med svenske **Maria Elisabeth Hesselblad** (1870–1957). I 1920 fikk hun godkjent sin søsterkommunitet som «en levende gren av Birgittas gamle orden». Maria Elisabeth Hesselblad ble helgenkåret i juni 2016. Ordensgrenen fikk sitt hovedsete i Roma. Det er fortsatt moderhuset for Birgittinerne som har søstersamfunn i mange land. De fleste søstrene i Lugano er fra Asia – India, Filippinene, Indonesia. Italiensk er felles språk. Naturlig nok siden dette er den italienske delen av Sveits. Noen av søstrene snakker heldigvis litt engelsk slik at en kan klare seg uten italiensk kunnskaper.

Julaften

Formiddagstur til sentrum. Gårdagens snø har smeltet

Jesusbarnet har fått plass i en fin gammel dukkevogn.

igjen, så folk spaserer tørrskodde langs den idylliske promenaden ved Luganosjøen inn mot bykjernen.

Inne i sentrum brer julemarkedet seg ut i smale kronglete gater. En fargerik markedsblanding av mat og klær og julepynt. Glade selgere fryder seg over ekstra tilstrømning denne siste handledagen før julehelgen. Engler og nisser konkurrerer om plass på bord og i vinduer. På et fortau er det arrangert en julekrybbe der Jesusbarnet ligger i en fin gammel dukkevogn. Utenfor et kjøpesenter lyder julemusikk. En eldre muskant i tradisjonell drakt trakterer trekkspill og synger vakkert og høytidsstemt «Stille Nacht». Originalen til «Glade jul» som synges på så mange språk rundt om i verden. En innledning til julehøytiden midt i markedsmylderet.

Hjemme på hotellrommet venter en overraskelse – en fint innpakket julegave fra søstrene. I pakken ligger et langt stilig skjerf heklet av en av de flittige nonnene. Flere timers omsorgsfullt arbeid. På dette hotellet får gjestene julegave – Casa Birgitta er ikke som andre hotell!

Så er det norsk julekveld for reiseselskapet. I denne delen av Europa er ellers juledag den

store dagen. Men søstrene lager en egen festkveld for norske gjester. Kvelden starter med en samling i salongen. Rommet er møblert med innbydende sofagrupper og stoler fra plys-tiden. Nå er det julepyntet. En julekrybbe på pianoet, engler der det er plass, store blomsterdekorasjoner på bordene med fint broderte duker. Vi har vår egen lille norske julestund før kveldens middag. En kveldstund med opplesning og sang. De fleste av søstrene er sammen med oss (resten er opp-tatt med å gjøre middagen klar), og vi blir et helt lite kor som stemmer i med «Silent Night».

Dørene til spisesalen åpnes. Der inne venter et mektig jule-tre med levende lys. En stolt søster passer på at lysene brenner som de skal. Så starter serveringen ved julefine småbord. En overdådig og velsmakende festmiddag. Først suppe, så en rikholdig blanding grønnsaker. Deretter hovedrett med mer grønnsaker. Dessert følger, og middagen avrundes med kaffe og småkaker. Et langt og godt måltid i hyggelig samvær rundt bordene. Flakkende stearin-lys er alene om å bryte kveldsmørket. Lun hjemmejul.

Midnattsmesse

Midnattsmesse i søstrenes kapell. Et enkelt rom med rader

Birgittasøstre synger for gjestene.

av trebenker om en midtgang. I en nisje er det arrangert en vakker julekrybbe.

Den aldrende presten bor på hotellet, så han har kort vei. Men han vil nok gjerne gå tidlig til sungs, så midnattsmessen starter ni på kvelden. Kapellet blir fylt til trengsel, for hit kommer mange naboer fra området. Vi presser oss sammen for å gi plass til alle.

Stille forventning minuttene før messen skal begynne. Høytidstemning. Plutselig lyder sølvklar sang fra siderommet der søstrene har sin plass. Det ligger i vinkel på kapellet, så vi kan ikke se dem. Det er som et englekor fra en annen dimensjon.

Søstrene står for lesning og bønner. En etter en kommer fram til lesepulten. Et fremmed språk, men noen navn gjør juleevangeliet gjenkjennelig:

«Og det skjedde i de dager at det utgikk et bud fra keiser Augustus ...»

Fremmed land, men budskapet er det samme. Vakkert og høytidelig innrammet av liturgi og sang. Og fredshilsen der vi tar hverandres hender og kjenner samhörighet.

Fellesskap på tvers av språk og kirketradisjoner. Bedre jul kan en ikke ha.

NYTT FRA BERG MENIGHET

Ungdomsgudstjeneste

Søndag 20. november er det ungdomsgudstjeneste. En ungdomsgudstjeneste er en gudstjeneste, som henvender seg primært til unge i et språk og en kommunikasjonsform som unge kan identifisere seg med. Den er av og med ungdom, men er rettet mot hele menighetsfellesskapet. Vi deler sang, musikk, drama, nattverd, tilgivelse, nåde, glede – SAMMEN.

Jazzmesse

Søndag 27. november blir det jazzmesse i kirken. Menigheten gjentar nå suksessen fra tidligere jazzmesser, hvor en gruppe fra Halden storband og sangsolist Margrete Gaulin deltar. Berg menighet ser med forventning frem til en ny mulighet til å oppleve en gudstjeneste med mye jazzpreget sang og musikk.

Julekonserter

Søndag 4. desember er det konsert med koret Mixdur. Tema for konserten er: «Mens vi venter». Menigheten ser frem til en stemningsfull kveld med kor og solister og med kjente og ukjente musikalske uttrykk. Det blir servert gløgg og pepperkaker i pausen. Menigheten arrangerer også i år julekonsert med Dag Brandt og Tore Pettersen. Artistene vil dele sine barndomsminner og tradisjoner fra juletiden og byr på juleviser som har fulgt dem gjennom livet. Det skjer torsdag 15. desember.

Velkommen til disse konsertene, som er fylt med en stor porsjon stemningsfull julemusikk og sangglede.

Temagudstjeneste om menneskeverd

Søndag 25. september var det temagudstjeneste om «Menneskeverd». Det var en annerledes kveldsgudstjeneste med et utrolig viktig tema. Menigheten hadde besøk fra organisasjonen Menneskeverd, som fortalte om sitt arbeid. Det ble også vakker sang av Per Ola Brodtkorb fra Sarpsborg. Han har evne til å berøre med sin stemme og sin framføring.

Høsttakkefest

Søndag 23. oktober var det høsttakkefest. Kirka var vakkert pyntet av bygdekvinnelaget. Dette er en dag hvor vi markerer samarbeid og fellesskap. Og det er en dag for å takke for Guds skaperverk. De største barna i barnehagen Doremi sang for oss med stor glede og iver. Juniorkonfirmanter deltok også. Det er positivt for en menighet som ligger midt i et landbruksområde å bli minnet om arbeidet som legges ned for at vi skal få «vårt daglige brød».

Besøk av prestene i Halden fengsel

Søndag 31. oktober var det gudstjeneste med besøk av prestene i Halden fengsel. Det er blitt en god tradisjon i Berg menighet å få besøk av prestene i fengselet. Dessuten bidro sangsolisten Dina Billington med vakker sang fra egne tekster og tekster av Alf Prøysen.

NYTT FRA ASAK MENIGHET

Vårens gudstjenester i Tistedal kirke

På grunn av restaureringsarbeider vil Asak kirke være stengt i perioden januar – april 2017. Vi er da så heldige at vi til skal få ha våre gudstjenester i Tistedal kirke i denne perioden. Menighetsrådene i de to menighetene har i høst startet opp et samarbeid for å legge til rette for dette. De to menighetsrådene vil ha ansvar for hver sine gudstjenester når det gjelder oppgaver som kirkeverter, ansvar for kirkekaffer og innsamling av kollekt. Vi håper imidlertid at menighetene ikke bare møter opp på «egne» gudstjenester, men ser muligheten i at de denne våren sokner til en kirke med gudstjeneste hver søndag. Likeledes er det håp om at dette samarbeidet kan være en spire til et tettere samarbeid mellom menighetene på flere områder – ikke bare denne våren, men også i årene fremover.

Menighetskvelder

Tradisjonen med menighetskvelder i kirkestua ved Asak kirke den 3.torsdagen i måneden videreføres våren 2017. Det vil si at det blir menighetskvelder 19.januar, 16.februar, 16.mars, 20.april og 18.mai. Som vanlig vil programmet bestå av en bibeltime, et foredrag eller lignende etterfulgt av felles kveldsmat. Endelig program vil bli lagt ut i kirken når det er klart, men sett av datoene i kalenderen allerede nå!

NYTT FRA HALDEN MENIGHET

Gudstjenester med barn

Det var mange 4-åringer som kunne ta imot bok på gudstjeneste i september. Stolte foreldre og besteforeldre så dem gå fram for å ta imot den fine boka. Noen tok for sikkerhets skyld mor eller far med seg opp. I oktober var det de yngstes tur da deltakere på Babysang stilte opp med sine små. Godt å se barn i gudstjenesten – det gir liv og røre og framtidshåp.

Allehelgensdag

Mange kom på gudstjenesten Allehelgensdag, og det ble en alvorstemt og god gudstjeneste. La Capella bidro med vakker sang. Vi er heldige som har et slikt kor å berikes av. Etter gudstjenesten var det kirkekaffe i menighetssalen i Os allé, og en god del fant veien dit til hyggelig samvær.

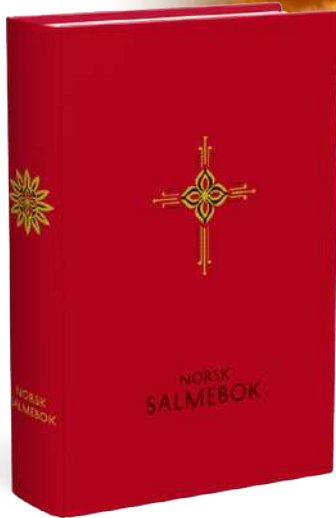
Thor Nonseid: Ny salmebok – nye salmer

Julesang fra Finland

Omtale av N13; nr. 57.

THOR ODDVAR NONSEID
(f. 1935), pensjonert lektor i pedagogikk og musikk ved Halden off. lærerskole. Aktiv i bl.a. musikk- og menighetsliv i Asak sogn.

I valg av salme for Menighetsbladets julenummer, har jeg vendt oppmerksomheten mot vårt broderfolk i øst, De tusen sjøers land, Finland. I den svensk-finske tradisjon finner vi mange kulturskatter, ikke minst innenfor litteratur, sang og musikk.

Kalevalatradisjonen representerer det finske folkelynnens gjennombrudd i litteraturen, et nasjonalt folkediktningens epos. Fedrelandskjærlighetens store dikter **Ludvig Runeberg** (1804–77) ga uttrykk for dette i salmen «*Du Herre som er sterk og stor, du verge våre fedres jord*» (N13; nr.754). Det er mannskor-sangens glansnummer til Edvard Griegs melodi.

Mer romantisk og stemningsfull er den svensk-finske forfatter og dikter **Zacharias Topelius** (1818–98). Som professor ved universitetet i Helsingfors, ble han særlig kjent for sine historiske romaner, men han skrev også fortellinger for barn. Som lyrisk dikter og salmedikter fikk han en sentral rolle i den evangelisk-lutherske folkekirken. I Norsk Salmebok fra 1985 kom to salmer av Topelius med i Bernt Støylens oversettelse. (N385 og N769). Men begge ble sløyfet i vår nye salmebok fra 2013. Derimot ble julesalmen fra Topelius' salmehefte «*Jul Quällen*» (1887) tatt med av salmebokutvalget. Den aktive salmeoversetter og salmedikter Arve Brunvoll ble bedt om å skrive en

oversettelse. Brunvoll (f. 1937), prest og tidligere rektor ved Norsk lærerakademi, har utført et omfattende arbeid som salmedikter og salmeoversetter. Han var sentral ved utgivelsen av Norsk Salmebok 1985 og ved arbeidet med ny salmebok 2013. Her har han med 7 egne salmer og 44 oversettelser, bl.a. «*Deg å få skoda*» og «*Guds kirkes grunnvollene*», foruten vår utvalgte julesalme.

Topelius' «*Julvisa*» ble utgitt med finsk-svensk tekst: «*Giv mig ej glans, ej guld, ej prakt*», men ble oversatt til finsk i 1909: «*Ei valtaa, kultaa, loistoa*». Dette ble en av de mest populære julesanger etter at Finlands store komponist **Jean Sibelius** tonesatte den og ga den ut blant Fem Julsånger (Op1) i tiden 1897–1913. Med melodien til Sibelius har salmen nå også vunnet frem i norske menigheter. En salmeblogger på internett sier det slik: «Denne fine julesangen har mange menigheter rundt om i landet for lengst tatt i bruk.»

Mange vil nok også forbinde Sibelius med den såkalte «*Stjernesangen*» som Frelsesarmeens sang- og salmedikter Henry Albert Tandberg skrev: «*Vi synger titt om seirens lønn der hjemme*» (1910). Tandberg hadde melodien fra tonediktet Finlandia for øret da han skrev sangen. Han sendte den til Sibelius og ba om tilatelse til å bruke melodien, noe han fikk ja til. Dermed ble Tandbergs «stjernesang» kjent

Gjev ikkje glans og gull og prakt ved signa juletid!

(N13, 57)

T: Zakarias Topelius, 1887. O: Arve Brunvoll, 1995. M: Jean Sibelius

Gjev ikkje glans og gull og prakt
ved signa juletid!
Gjev meg Guds ære, englevakt
og over jorda fred!
Gjev meg den fest som gleder mest,
med kongen beden hit som gjest!
Gjev ikkje glans og gull og prakt,
gjev meg ei englevakt!

Gjev meg ein heim på Herrens jord,
ei gran med barn i ring,
ein kveld i ljøs med Herrens ord
og mørker rundt ikring!
Å, gjev meg du at eg kan bu
med samvetsfred, i von og tru!
Gjev meg ein heim på Herrens jord
og ljøs frå Herrens ord!

Til høg og låg, til rik og arm,
kom fred i all vår strid!
Kom barneglad, kom hjartevarm
i verdsens vintertid!
Du, Herre, som min konge kom!
Du, einast, skifter aldri om.
Til høg og låg, til rik og arm,
kom glad og hjartevarm!

og populær. Men den ble aldri godkjent for salmeboken. Så vi har bare en melodi av Sibelius i vår nye salmebok: Gjev ikkje glans og gull og prakt.

Selv om julesalmen til Topelius er over hundre år, virker den høyst aktuell i vår egen tid med julesalg og jule-show, full av glans og gull, prakt og mas! I den svenske teksten ber vi bønne om en riktig og sann kristen jul med disse ordene.

(Fra v.1):
*Giv mig en fest
som gleder mest
den konung jag har bett til
gäst*

(Fra v.2):
*Giv mig ett bo
med samvetsro,
med glad förtröstan, hopp
och tro.*

Og i Brunvolls oversettelse ber vi i v. 3:

*Kom barneglad,
kom hjartevarm
i verdsens vintertid!
Du Herre, som min konge
kom!*

(Salmen fremføres som solo-sang av Harald Bjørkøy på internett: NRK Salmeboken minutt for minutt og kan høres i flere versjoner på You Tube.)

Herrens bønn

Kristus Pantokrator fra apsis i gylden mosaikk fra kirken i Cefalu, rett øst for Palermo, Sicilia, datert til 1148. Mosaikken er laget av kunstnere fra Konstantinopel. Der ble Jesu likklede stilt ut hver fredag i kirken Hagia Maria av Blachernae, nær bymuren. Mange regner dette Jesus-bildet som det aller vakreste som finnes.

TEKST: ARILD F. STANG
FOTO: JOSTEIN ANDREASSEN

Dagen starter med bønn. Først Herrens Bønn. Jeg ber den, slik vi gjør i kirken hver søndag (Matt 6, 9–13) etter den siste bibeloversettelsen.

Matteus starter (Matt 6,5) med å sitere Jesus: «Når dere ber, skal dere ikke gjøre som hyklerne. De liker å stå i synagogene og på gatehjørnene og be for å vise seg for folk. Sannelig jeg sier dette: De har alt fått sin lønn.

Men når du ber, skal du gå inn i rommet ditt og lukke døren og be til din Far som er i det skjulte. Og din Far som er i det skjulte, skal lønne deg.

Når dere ber, skal dere ikke ramse opp ord slik hedningene gjør; de tror de blir bønnhørt ved å bruke mange ord. Vær ikke lik dem! For dere har en Far som vet hva dere trenger før dere ber ham om det.»

Herrens bønn består i en tiltale og i syv bønner, (Ratzinger: Jesus fra Nasaret, 2007). Tre av dem er «du-bønner», fire «vi». De tre første bønnene angår Gud selv i vår verden, de fire neste våre håp, behov og vanskeligheter.

Ratzinger sier videre: «Vår Far» begynner som de ti bud med å fremheve Guds primat, noe som naturlig fører videre til den rette måten å være menneske på. Også her dreier det seg først og fremst om kjærligheten; en vei som også er omvendelsens vei. Skal mennesket be riktig, må det være i sannhet.»

Jeg føler det riktig først å «null-stille» all tankevirksomhet, for deretter å vende hele min oppmerksomhet mot Gud og troen på ham. Hver av de syv bønnene må tenkes gjennom og fremsies i oppriktighet. «Tilgi oss vår skyld, slik som vi også tilgir våre skyldnere». – Føler jeg at jeg får inspirasjon til alltid å tilgi mine «skyldnere»? «Gi oss i dag vårt daglige brød». Det var ingen selvfølge for Jesus og disiplene, at man alltid hadde mat for neste dag. Og vi selv skal heller ikke ta det for gitt, at vi alltid vil kunne ha mat

til rådighet. Det er mange nok mennesker som hver dag lider av sult! Muligens tenker Jesus også på ordet om at vi ikke lever av brød alene, men av hvert ord som går ut av hans munn.

Jeg liker best den tidligere versjonen av Herrens bønn. Her het det: «Helliget vorde ditt navn. Komme ditt rike. Skje din vilje». Dette er gode konjunktivformer som også er brukt i oversettelser til andre språk (jfr. Engelsk, «Hallowed

be Thy name»; det samme gjelder tysk og fransk).

De gamle konjunktivformene uttrykte vårt (Jesu) ønske og håp måtte bli holdt hellig, og at Hans rike måtte komme, at Hans vilje måtte skje. Skulle man oversette «Helliget vorde ditt navn» til moderne norsk, ville det bli «Måtte ditt navn bli holdt hellig!» (Sverre Kloumann, 2000). Jeg føler at både oversettelsen fra 1978 og den vi nå bruker gir bønner en litt annen mening.

Hvorfor ble konjunktivformene fjernet fra «Herrens bønn», når kirken har beholdt massevis av konjunktivformer for øvrig i liturgien? Eksempelvis: «Herren velsigne og bevare deg», «Ære være Faderen og Sønnen...», «Herren løfte sitt åsyn på deg...».

Måtte vi alle være tilstede, når vi ber!

NYTT FRA HALDEN MENIGHET

Julesang 11. desember

I skrivende stund er det ennå en stund til jul, men det kan være lurt å notere dato for årets Julesang i Immanuels kirke: Søndag 11. desember. Programmet starter kl. 18.00. Der blir det vakker korsang, og vi får også mulighet til å synge selv. Denne kvelden er en god innledning til juleforberedelsene, så sett av tid og kom!

Sven G. Eliassen

kommer til lunsjmøtet 13. desember. Luciadagen vil naturligvis stå i fokus, men det er nok også mulig å høre om arbeidet med Haldens historie 1765–1826 som ble lansert for en tid tilbake. Vår lokalhistoriker er bokas forfatter. Godt støttet av fotografene Jørn Bøhmer Olsen og Stein Johnsen gir han oss et spennende tilbakeblikk på byens tidlige historie. Dette blir siste lunsjmøte for i år, men samlingene fortsetter etter nyttår. Møtene er lagt til tredje tirsdag i måneden og begynner 11.00. Programmet vil som før veksle mellom ulike tema. Sang og musikk og hyggelig servering hører også med.

NYTT FRA ROKKE MENIGHET

Barnegudstjeneste

Vi har hatt «barnegudstjeneste» for de minste, 1-2-3 åringer, med fullt hus og masse familier.

Den 2. oktober tok vi i bruk nye salmebøker med litt ekstra festivitas. 30. oktober var 4 åringeres tur til å få sine 4-årsbøker, samtidig som det var pyntet til høstakkefest av bondekvinnelaget og servert kaffe og kaker. Lørdag 5. november var det allehelgensgudstjeneste mye diktlesing, sang og musikk.

Lysmesse

Så skal det være lysmesse 4. desember med konfirmanter og så avrundes året med juleaftens gudstjeneste kl. 14.00 og gudstjeneste 2. juledag kl. 12.00.

Normisjon fortsetter med søndagsskole, Yngres, «Et sted å være» og andre møtetilbud.

Litt roligere blir det nok etter jul med tårnagentgudstjeneste 29. januar og vanlige gudstjenester. Enda er det lenge til påsken som er senere i år. Velkommen til kirken!

Kristenhetens vakreste gudshus

Vi ankom Palermo, hovedstaden på Sicilia. Det første jeg gjorde, var å bestille drosje til Normannerpalasset, en tusen år gammel festning, midt i byen Da jeg kom tilbake, spurte guiden: «Så du kapellet?» Jeg svarte ja. «Hva syntes du?» «Det var som å stige inn i selve himmelen», svarte jeg.

AV JOSTEIN ANDREASSEN

Med denne artikkelen vil jeg gjerne fortelle en eventyrlig, men sann historie som jeg skulle tro er meget ukjent for det norske kristenfolk. Det er en historie om krig, ja visst, men den ender opp med beretningen om det beste kongedømmet i hele middelalderens Europa og som gav opphavet til de skjønneste kirkebygninger og gudshus du knapt kunne forestille deg. Og tenk så spennende: De som skapte dette, kan vi godt si var våre folk, våre «slektninger», normannerne, «utflyttede» nordmenn!

Gange-Rolv

De fleste har hørt i historietimene på skolen om **Gange-Rolv**, en vikinghøvding som var så stor at han alltid måtte gå til fots, en hest kunne ikke bære ham. Han sies å ha vært fra øya Vigra ved nåværende Ålesund og sønn av Ragnvald Mørejarl, han du vet som klipet Harald Hårfagre etter at han hadde samlet Norge til ett rike. Den krigerske Gange-Rolv, også kalt Rollo, kom i konflikt med den nye kongen og ble forvist fra landet. Siden slo han seg ned i Frankrike, ble gift med kongsdatteren Gisela og lot seg døpe i Saint Clair-katedralen. I år 911 ble han hertug av en fruktbar del av Nordvest-Frankrike, hvor bl.a. mange norske og danske vikinger etter tallrike plyndringer og hærtog hadde slått seg ned. De ble naturlig nok

Over kong Rogers tronstol sitter en større hersker: Jesus Kristus flankert av kjeruber, Peter og Paulus.

kalt for normannere og området for Normandie.

Et kraftfullt folk

Men fortsettelsen av Rollo-historien er enda mer utrolig og stod ikke i våre historebøker: Det en stor norsk invasjonshær under ledelse av en så stor krigersk som Harald Hardråde ikke lyktes i, nemlig å erobre England (slaget ved Stanford bro høsten 1066), det klarte normannerne. Bare tre uker senere ble engelskmennene slått av hertugen av Normandie og en etterkommer av Rollo, **Vilhelm Erobreren**. Det skjedde under slaget ved Hastings. Om ikke det var nok: Normannerne, dette kraftfulle folket, kom til å spille en betydelig politisk,

militær og kulturell rolle i middelalderens Europa og under korstogene; Normandie vokste til å bli ett av de mektigste hertugdømmer i hele verdensdelen!

Normannerne ekspanderer

Riddere fra Normandie hadde tidlig latt seg verve som leiesoldater for småfyrstene i Sør-Italia. Men snart hadde de selv erobret store deler av disse områdene! Kjente ledere og eventyrere på 1000-tallet var adelsmannen **Trancred av Hauteville** og blant hans mange sønner **Robert Guiscard** og **William Jernarm**, som begge ble hertuger over landskapene på landets «støvel og tå».

For å summere opp en lang

og merkelig historie: De ovennevnte med slektninger og etterkommere erobret senere Sicilia og Malta (1091), deler av Nord-Afrika, Balkan og det vestlige Hellas. De beseiret mektige muslimer og bysantinere, plyndret Peloponnes, Aten, Korint og Tessaloniki, gikk til angrep på Alexandria med 50.000 mann (juli 1174), ledet et hertugdømme i Antiokia – ja, med en hær på 36.000 soldater satte de selvste Roma i brann etter å ha slått den tysk-romerske keiser Henrik IV (mai 1084)!

Roger II av Sicilia

Ja vel, dette ble mye om krig i en artikkel egentlig om kristen kirkekunst, men historien må være med for å forstå

fortsettelsen: Den når sitt høydepunkt med normanneren Roger II av Sicilia (1095–1154). Han ble en av de mektigste fyrstene i Europa i sin tid og kontrollerte store deler av Middelhavet. Hans styre ble nærmest en idealstat, Roger maktet å forene og likestille alle folkegruppene på Sicilia, ortodokse kristne fra øst, romersk-katolske fra vest, muslimske araberne og jøder. Der hersket religionsfrihet, fred og fordragelighet, et ytterst sjeldent fenomen på 1100-tallet. Handelen blomstret, Roger ble styrtrik, og han og sønnen **Vilhelm II** satte i gang store byggearbeider rundt om på øya, slott, borger, bymurer og ikke minst kirker (den nåværende Domkirken, Martorana, Monreale, Cefalu). Gudshusene har som de eneste i verden vesentlige innslag av arabisk kunst både inni og på fasaden. Det kunne fortelles mye om Roger. Men la oss ta fram beretningen om da en norsk konge kom på besøk:

Sigurd Jorsalfare

«I Magnussønnenes saga» forteller Snorre om kong Sigurd, som dro på korstog bare 18 år gammel. Han fór ut fra Bergen med 60 skip, det var høsten 1108. Tenk på hvor mye arbeid med utrustningen som lå bak, før de kunne dra av gårde! Sigurd fikk siden navnet Jorsalfare, etter Jorsalaborg, det norrøne navnet på Jerusalem. Tenk det: Jeg har selv sett på et skilt i havnen i Akko på nordkysten av Israel (norrønt: «Akersborg»), hvor han la til kai, at en del av den er oppkalt etter ham!

Da Sigurd i 1110 kom til Sicilia («Sikilsøy») og hovedstaden Palermo hvor hertug

Tom for printerblekk?
Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk

KøhnLibris

Storgaten 24 – tlf 69 18 43 44
– et førstevalg i sentrum

Transport Sprenging Graving

Auensen
Auensen Maskinentrepenør AS
Vestgårdveien 34, 1788 Halden
Telefon 915 16 236

Benytt Menighetsbladets
annonsører når du handler
varer/tjenester

KIWI
minipris
RISUM

Tlf 69 18 57 93

Trenger du
barnehage-
plass?

BARNEHAGER
www.tdmbarnehager.no

Benytt
Menighetsbladets
annonsører
når du handler
varer/tjenester

Bademiljø

Kolås Eftf. AS
Autorisert rørlegger
Nedre Bankegate 34,
1771 Halden
Tlf 69 19 07 00

BERGSTRØM
Kjøtt og delikatesser

Tlf. 69 18 56 20
Velkommen til butikkutsalget
vårt på Tista senter.

www.bergstromkjott.no

ERLING GRIMSRUD AS
Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60
• Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling
www.erling-grimsrud.no

AUTORISERT
MASKINENTREPRENØR

Vi kjører for deg!

Ta kontakt på tlf: 69 13 77 00
eller e-post:
travel.ostfold@nettbus.no

nettbus
nettbus.no

Interflora Kildebo Blomster

Fisketorget 2
Tlf 69 18 14 10
www.kildebobloster.no

HØK KRO - MOTELL

Kafeteria – Selskapslokaler
Catering – Motell – Hytter

Tlf 69 16 80 00
www.hokkro.no • post@hokkro.no

På den ene veggen ser vi Maria med barnet og bl.a. De vise menn som kommer med sine gaver

Roger styrte, fikk han ifølge sagaen en herlig mottakelse, og han ble der i hele tre måneder. Kunne de forstå hverandre, mon tro? Det var Sigurd som gav Roger kongsnavn. Nevnes bør her at da korstoget ble avsluttet året etter, var det utenom Sigurd svært få som returnerte til Norge, de fleste av de ca 6.000 mennene som dro ut, ble igjen i Konstantinopel («Miklagard») hvor de ble leiesoldater («væringjar») for keiser Alexios I, svært fryktet i sin tid.

Palasset

Sicilia er den trekantede «fotballen» utenfor «tåa» til Italia. Det er Middelhavets største øy, så stor som Troms fylke, med fem millioner innbyggere. Hovedstaden på øya er Palermo, så stor som Oslo. Midt i byen, på en lav høyde og et eldgammelt kultsted, står en ruvende borg, reist av muslimene da de regjerte på øya på 800-tallet.

Normannerne bygde den ut og gjorde den til kongelig palass, derfor har den sitt særpreg i arabisk og bysantinsk stil, stort og flott. Siden 1947 har den vært sete for parlamentet på øya.

Men inne i palasset ligger en godt skjult hemmelighet, en juvel, et så aldeles enestående kapell, kong Roger IIs private rom for tilbedelse, *Cappella Palatina* (palatin betyr palass). Nå har jeg gjennom mange år systematisk oppsøkt gudshus og katedraler i en rekke land, aldri så jeg noe så skjønt som dette lille kapellet, bygd i første halvdel av 1100-tallet. Kapellet er lite og intimt, drøye 30 m langt, 12 m bredt med en kuppel foran det opphøyde alteret som når 18 m til værs. Det har form som en basilika, den typiske gamle katedralstilen, med søyler og bueganger ut mot to sideskip. Golvet har flotte mønstre i den dyreste marmor og fargede steiner.

Mosaikker

Alle de 10 antikke søylene i korintisk stil er forskjellige, er lave og går over i firkanterde buer. Disse er kledd med mosaikkmedaljonger av personer fra kirkens historie. Alle veggene er dekorert med store mosaikker med bilder fra Det gamle og Det nye testamentet. På en oppbygning bakerst i rommet stod kong Rogers tronstol. Over troner en større fyrste, kong Jesus på sin trone, flankert av kjeruber, Peter og Paulus. I motsatt ende, over det vakre alterpartiet, i apsis eller den halvsirkelformede korbuen, troner Jesus som Pantokrator, Allherskeren. Med fingrene på høyre hånd signaliserer han tydelig hvem han er: Tre fingre sammen: Han er en av Treenigheten. To fingre sammen: Han er Gud og menneske. I venstre hånd holder han ei bok, hvor teksten er på gresk og latin:

«Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørke, men ha livets lys.» (Johs. 8,12). En latinsk tekst i en halvsirkel rundt den praktfulle mosaikken lister opp torturinstrumentene han ble utsatt for under lidelsen på korset.

I kuppelen øverst skuer en enorm Jesus Pantokrator ned på deg. I en tekst rundt ham står det så betegnende fra Jesaia 66,1: «Himmelen er min trone, og jorden er en skammel for mine føtter». En ytre ring er dekket med kjeruber. All dekor er fremragende i minste detalj, det skinner i gull, sølv og edle steiner fra hele den da kjente verden. Taket er et kapittel for seg: Det er skåret ut i sedertre fra Libanon, utrolig frodig i arabisk stil, malt med tusenvis av figurer, noe tilsvarende fins ingen andre steder.

Forfatterbesøk

Den franske forfatteren **Guy de Maupassant** besøkte i 1885 Palermo og beskriver det han så slik: «Det palatinske kapell, det aller vakreste i verden, den mest kostelige juvel som noensinne er blitt unnfanget i et menneskes sinn og utført av kunstnerhånd, er skjult i normannernes alderssmykkede festning. Når du kommer inn i det, blir du lamslått, som om du så noe eventyrlig, fortrylles av noe som oppfattes ved intuisjon før du har forstått det.

Den levende, gjennomtrengende og uimotståelige skjønnheten til denne lille kirken er full av fred, visse- lig et av de fineste mesterverk du kunne tenke deg, etterlater deg målløs når du betrakter veggene dekket med storslåtte mosaikker på gyllen bakgrunn, de lyser opp hele monumentet med et dempet lys og vender tankene til et bibelsk og overjordisk landskap, og, når du løfter blikket, kan du se, i en opplyst himmel, alle dem som tok del i samspillet mellom Gud og mennesker. To rekker med søyler, forskjellige i farger, leder opp til en kuppel hvor en enorm Kristus, omgitt av kjeruber med utspente vinger, skuer ned på deg.» (*Sicily, Italic Press 2015*).

Sluttord

Det palatinske kapell innehar en overjordisk skjønnhet. Det er som å stige inn i selve himmelen. Da jeg steg inn, hørte jeg et gisp. Det var fra meg selv. Slikt har aldri skjedd før. Jeg kommer på ordene fra Gudi Jes. 66, 1: «**Hva slags hus kan dere bygge for meg, hvor er stedet der jeg kan hvile?**»

Til leseren: Besøk Det palatinske kapell, Cappella Palatina, en gang i din levetid, en forsmak på himmelen.

Halden og Omegn
begravelsesbyrå

ADRESSE Damstredet I
1772 Halden
TELEFON 69 18 44 51
WWW halden-begravelse.no
INNEHAVER Jostein Lie

ALLTID HER FOR DEG

Glassmester'n
OSKAR HANSEN

GLASSMESTERI OG
RAMMEFORRETNING

Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

AF Bygg Østfold
Tlf. 911 33 400

JENSEN & SCHEELE

jensen-scheele.no

– først og fremst service

Vestgårdveien 1–5 – Postboks 1080, 1787 Berg
Telefon 69 21 35 00 – www.jensen-scheele.no

Montér

Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000

Åpningstider:
Mandag–fredag:
07.00–17.00
Lørdag: 09.00–15.00

**Børkes
Bakeri**
– baker byens
beste brød

Skippergata 14
Tlf. 69 18 13 72

SpareBank
ØSTFOLD • AKERSHUS

Vi hjelper deg i
gang med ditt
prosjekt.
Kom innom for en
hyggelig fagprat.

BYGGERIET
Byggeriet LA Bygg
Isbakkeveien 1 (Sørliefeltet)
Tlf 476 55 222

HLS **transport**
HALDEN LASTEBILSENTRAL SA

Svinesundsveien 337
1789 Berg i Østfold
Tlf 69 19 55 50

STANSEFORMFABRIKKEN
STANSEFORMER
av høyeste kvalitet
Konstruksjon på DAK,
stanserriss og matriser
Laserskåne stanser og
renseverktøy
Utskjæring av prøve-esker
Iddeveien 66, 1769 Halden
Tlf 69 17 52 20

DIAKONI I FOKUS

NYTT FRA IDD MENIGHET

7-9. okt. arrangerte Idd menighet sitt årlige **loppemarked** til inntekt for Karlsholm. Vi takker alle som var med og bidro til det vellykkede resultatet.

3. okt. feiret **Idd menighetsdiakoni/Idd menighetspleie sitt 90-årsjubileum** med høstfest på Karlsholm. Gerd Jahren Hansen og Kari Sol Tveter gav et tilbakeblikk på den lokale menighetspleiens og diakoniens historie, og Oddvar Bjerkeli og Vidar Andersen underholdt med vakker sang og musikk.

27. okt. hadde **Mannsforeningen** storfinnt besøk av tidligere utenriksminister Knut Vollebæk. Han fortalte fra livet sitt med et spennende kåseri over emnet «Min troshistorie».

30. okt. deltok koret La Capella og klarinettist Knut Henriksen på en flott **sangkveld** i kirken.

19.-20. nov. arrangerte trosopplæringsutvalget **LysVåken-overnatting** for menighetens 11-åring i Idd kirke. Helgen ble avsluttet med en åpen LysVåken-gudstjeneste for hele menigheten.

2. søndag i advent arrangeres «**Vi synger jula inn**» i Idd kirke. Idd skolemusikk deltar sammen med årets konfirmanter.

Barnehagene på Idd vil også i år pynte kirkens store juletre til glede for hele menigheten. Det skjer på **barnehagegudstjenesten** 14. des. kl 09.30. Menighetsrådet sier på forhånd takk.

Nyttårsaften avsluttes året i Immanuelskirken med en fellesgudstjeneste kl 17.00. Gudstjenesten er et samarbeid med Halden prestegjeld og markerer en fin overgang til et nytt år.

Menighetens juletreff arrangeres på Karlsholm søndag 8. januar kl 17.00. Alle er hjertelig velkommen

TEKST OG FOTO: **HILDE FINSÅDAL, DIAKON**

Torsdag 13. oktober var det høstfest og jubileum på Karlsholm /Idd menighetshus!

Idd menighetspleie som nå har fått navnet Idd menighetsdiakoni har vært i sving i 90 år! Oppgavene til foreningen har forandret seg ganske mye gjennom disse årene, men det sosiale og diakonale engasjementet ligger fortsatt som en basis. Ca 35 fremmøtte fikk være med på et hyggetreff med historisk tilbakeblikk.

Diakon Hilde Finsådal leste fra Inger Hovs historikk om Idd menighetspleie tilbake til 1926.

Gerd Jahren Hansen fortalte fra sin tid som menighetssøster i Asak og Tistedal før hjemmesykepleien overtok disse oppgavene. I en periode på 50 og 60-tallet, var søster Gerd på sykkel, og senere på scooter, et begrep. Med telefon på nattbordet hadde hun vakt hele døgnet i forhold til syke og døende.

Kari Sol Tveter fulgte den historiske tråden videre med nye diakonale utfordringer i menighetsregi: Idd som aldri fikk sin etterlengtede menighetssøster, ble isteden utgangspunktet for de nye diakonale stillingene som skulle vokse fram (fra 1997). Hun var selv diakoniarbeider i Den norske kirke i mange år.

Oddvar Bjerkeli sang for oss, både gode oppbyggelige sanger og kjente gamle viser av blant

Gerd Jahren Hansen (t.v.) fortalte fra sin tid som menighetssøster. Kari Sol Tveter fulgte den historiske tråden videre med nye diakonale utfordringer i menighetsregi

annet Prøysen og Sandbeck. Vidar Andersen akkompagnerte på trekkspill. Sogneprest Reidar Finsådal holdt andakt. Flinker damer på kjøkkenet

stod for flott bevertning, og jubileumskaken smakte fortreffelig. Gildet var blant annet sponset av Sparebankstiftelsen Halden. Stor takk til dem!

I tillegg hadde vi vår tradisjonelle utlodning av blomster på bordene. En gave til arbeidet mottok vi også. Overskuddet går blant annet til blomsterhilsener før jul.

Historikk om Idd menighetspleie /menighetsdiakoni

(Kilder: Inger Hov og Kari Sol Tveter).

I 1926 stiftet daværende sogneprest i Idd, Micael Johne, «Idd Hjelpesfond til værdigt trengende udi Ide sogn». Behovet for hjelp var stort, og det var mange arbeidsløse i sognet. Steinhoggerindustrien preget området, og når den etter hvert ble trappet ned, ble ikke den sosiale nøden mindre. Bøndene greide seg bedre. Micael Johne startet en ren sosial forening som han selv administrerte fra prestegården. Kollekt ble samlet inn i kirken, og denne ble blant annet brukt til å kjøpe melk fra nabogårdene Ystehede, Havstad og Heier. Melken delte han ut til innbyggere som trengte hjelp. Barneflokkene var store på denne tiden og det var mange munnar å mette. Klær og sko til de som trengte det, sørget han også for.

Da Eugen Eriksen tok over som sogneprest i 1931, videreførte han arbeidet med fondet.

Han knyttet etter hvert til seg personer fra alle skolekretsene på Idd; Bakke, Liholt, Ør og Klepper. Disse representantene hadde i oppgave å gi beskjed om hvem i deres krets som kunne trenge hjelp på en eller annen måte. En arbeidsgruppe ble også satt ned med formål om å skaffe til veie penger gjennom basarer og tilstelninger. Menighetens omsorgsarbeid ble på denne måten mere organisert, og Idd menighetspleieforening ble stiftet i 1946.

I 1960 ble Johan Svendsen sogneprest på Idd. Han og kona Marie engasjerte seg aktivt i menighetspleiarbeidet. Nye foreninger ble startet over hele Idd, og disse arbeidet også for å få egen menighetssøster til sognet. Det ble det aldri noe av, og etter hvert kom det hjemmesykepleie og sosialkontor som tok seg av pleiemessige og sosiale behov. På denne tiden var hjelpen først og fremst penger, mens hjelp i form av mat og klær falt bort. Det ble også blomsterhilsener til jul og hyggesamvær to ganger i året, pluss pynting av kirken til påske. Disse tiltakene er fortsatt hovedoppgavene til Idd menighetsdiakoni. I dag er også flere av utvalgsmedlemmene med som kjøkkenhjelpere på barnekorøvelser og mannsforening.

Våren 1997 fikk Idd sin diakoniarbeider i 50 % stilling som arbeidet tett sammen med menighetspleieforeningen. Stillingen har etter hvert blitt utvidet og består i dag av diakoniarbeider i 20 % og diakon i 90 %, med oppgaver på tvers av alle menighetene knyttet til Den norske kirke i Halden kommune.

Vil du støtte Kirkens Bymisjon og har behov for våre tjenester til:

- Rydding av hus, leilighet, garasje, lager, byggeplass
- Bortkjøring av avfall
- Flyttejobb
- Rengjøring
- Hagearbeid og beskæring/trefelling
- Vedlikeholdssoppgaver
- Snømåking

Vær vennlig å ta kontakt med:

Halden: Lars Ketil Froholt – tlf.: 906 87 081 – e-mail: lars.ketil.froholt@bymisjon.no
Fakturerings skjema i etterkant av utført arbeid.

DIAKONI I FOKUS

«Gjennom sorga går ei sang»

«Gjennom sorga går ei sang» – en merkelig tittel på en sang av Halvdan Sivertsen som en venn gjorde meg oppmerksom på her om dagen. Og kanskje det går an å se strofen i lys av sorg som en indre erkjennelse av tap av noe som har eller er viktig for oss

AV ØYSTEIN BAKKEVIG

Vi har nylig feiret Alle helgens søndag som er den søndagen der vi i kirken har fokus er på de som vi har mistet. Kirken inviterer spesielt de som har mistet noen av sine nærmeste det siste året.

Og mange av de som har mistet sine kjære, opplever og har opplevd sorg. Men for andre som ikke har kjent på den, eller vært i kontakt med den, kan ordet og tanken på sorg, kanskje inne i mellom vekke motstand.

Sorg har mange ansikter, mange årsaker og kan uttrykkes på mange forskjellige vis, og i denne artikkelen vil jeg forsøke å skrive litt om sorg i et bredere perspektiv.

Sorg er først og fremst en helt naturlig reaksjon på tap av noen eller noe som har vært viktig for oss og det er ofte ikke så lett å finne ord som kan uttrykke sorgen. I en akutt sorg, kan det virkelig oppleves som å miste fotfestet for en stund og resultatet kan være skuffelse, sinne, avmakt, fortvilelse, håpløshet, ensomhet, opplevelse av forlatthet og meningsløshet, opplevelse av urettferdighet, neglisjering og et stort mørke.

Helt fra vi er små, søker vi tilhørighet og relasjoner. I hvor stor grad vi våger å knytte oss til de som omgir oss er avhengig av livserfaringer og hvordan vi er blitt møtt i vår søken

etter tilhørighet, fellesskap og nærhet. Sorgen over å miste det som har vært viktig er ofte proporsjonal med styrken i relasjonen.

I tapet av en nær venn, ektefelle, samboer, barn, mor, far, besteforeldre, taper vi ikke bare fellesskapet med den vi hadde kjær og som var viktige for oss, men vi taper også det å bli sett av noen som var glade i oss og som vi kjente tilhørighet til. Var det et riktig godt forhold, mistet vi det å bli sett og elsket som oss selv – en grunnleggende verdi og lengsel for alle mennesker.

*Å ligge tett inntil et hjerte
men med den tynne sommergarden
av hud mellom
er å være utestengt*

*Å lete innover øyne
er å høre ekkoet fra den andre
siden av en
uoverstigelig ensomhet*

*Å bli glad i
er å legge grunnsteinen
til et savn*

KOLBEIN FALKEID, «Kjensgjerninger», 1983

Prisen vi betaler over å høre til, høre sammen, være glad i og å gi noe verdi, er savn og sorg når vi mister det.

Og det kan være andre ting enn å miste personer som står oss nær – det kan være tapet av et vennskap eller

kjærlighetsforhold, tap av relasjoner som går i stykker, tap av familie og tilhørighet for barn når foreldre går fra hverandre.

Det kan være tap av arbeid eller arbeidsevne, tap av helse – vi har et behov for å bli regnet med og etterspurt av fellesskapet.

Tapet av tilhørighet til noe eller noen som var viktige for oss – vi har et behov for å høre til – å være en del av en sammenheng.

Tapet av et barnlig gudsbilde som vi ble opplært i, men som ikke holder mål når hverdagen og voksenlivet gir andre utfordringer.

Tapet av bildet vi hadde av den gode mor eller far – erkjennelse av at den barndommen jeg trodde var god, har gitt minner og erfaringer som er vanskelige å leve med som voksen

Sorg over ulevd liv og liv som ikke ble som vi hadde tenkt, både pga egne valg og valg som ble gjort for oss.

Sorg og tristhet som ikke får luft, kan føre til depresjon. Og depresjonen kan være «svaret» kroppen gir på en tidligere sorg som ikke er bearbeidet og snakket om. Mye depresjon handler om dette i vid forstand, når vi begynner å «gre» i stedet – om å få tak i det som ikke ble eller var som det skulle ha vært.

Men ikke alle tap fører til sorg, mange tap takler vi uten

å gå inn i sorgen i varierende grad. Og god helse handler mindre om sykdom, men mer om evnen til å takle de utfordringer livet gir.

Dessverre er det ofte slik at skammen også blir en forstyrrende faktor. Skam og flauhet aktiveres lett fordi det ofte kan være vanskelig å erkjenne at noe har vært viktig for oss og fordi omgivelsene ikke klarer å ta imot det. Da kan redselen for avvisning bli det som hindrer oss i å dele den sorgen eller tapet vi erfarer.

Tilslutt noe allmenne råd til deg som har det vondt:

- Aksepter reaksjonene dine – konfronter tanker og inntrykk slik at du får et bedre grep om det som har skjedd.
- Ha noen å snakke med – del tanker, inntrykk og følelser med andre.
- Forsøk å opprettholde vanlige rutiner. Men vær klar over at konsentrasjonen ikke vil være på topp, og tillat deg å ta ting i egen takt.
- Om du hadde brukket en arm, ville du umiddelbart visst at du trengte å gi den tid til å gro. De indre sårene du er påført trenger også tid til å gro, så sørg for at du gir deg tid til å sørge, og ikke forsøker å flykte fra det som har skjedd gjennom ekstra arbeid eller hektisk aktivitet.
- Det kan være godt å få faglig hjelp gjennom samtaler med

NYTT FRA
TISTEDAL
MENIGHET

I skrivende stund ser vi fram til konserter i advent og julegudstjenester. Barn og ungdommer fyller kirken våre i adventstida, og bidrar til at juletradisjonene våre lever videre. En følge av at Asak kirke er stengt for oppussing til våren, er at tilbudet om gudstjenester utvides i Tistedal. Etter jul åpner vi kirkedørene i Tistedal hver søndag til gudstjeneste. Frivillige medarbeidere i Asak tar ansvar i Tistedal kirke noen av søndagene, og slik hjelper vi hverandre til å utvikle et godt gudstjenestetilbud for Tistedal og Asak. I bilens tid er det lett å ta turen til en nabokirke, og i Halden er det mange muligheter til kirkebesøk. Velkommen til Tistedal kirke!

personer med god kjennskap til sorgreaksjoner dersom du føler dette er noe du ikke kommer deg gjennom på egen hånd. Og ikke minst om det er ting du kjenner har en lengre og dypere historie.

Hvordan gå videre

Evig eies kun det tapte – i det ligger at det gode vi har hatt, kan ingen ta fra oss. Og for å sitere mer fra sangen vis startet med – «Å bli heilt som før, det kan ingen gjør, som har sett ei natt så lang», men vi kan komme ut av det klokere og visere, om enn med arr som tegn på at vi lever.

*Du skal komme dit,
Ta med glede hit
Gjennom sorga går en sang
Og vi heldt som før,
Det kan ingen gjør,
Som har sett ei natt så lang
Som bar tornekratt,
Mot naken hud
Som er langt fra livet, men
lengst fra Gud
Du har langt igjen, men skal
finne den*

*Gjennom sorga går en venn
Ingen store skritt
La ditt lys finne mitt
Gjennom sorga går en sang
Det er dine sår, men blir det flere
som går
virket veien først så lang
La meg holde deg fast
til du står heilt støtt
til du tar imot når en dag blir
født
Du skal komme dit,
Ta med glede hit
Gjennom sorga går en sang*
HALVDAN SIVERTSEN

JERNIA
BILLINGTON
Tlf 69 17 24 20

**HALDEN
TANNHELSESENTER AS**
Storgata 15
1776 Halden
Tlf 69 17 51 52
haldentannhelsesenter.no

ARE
anlegg
Holmbo, Iddeveien 70
1765 Halden
Telefon 69 19 33 35
E-mail: post@areanlegg.no

**Marthinussen
MUSIKK AS**
Pianostemmer/
tekniker
Prestegårdsveien 1,
1791 Tistedal
Tlf 91 36 02 45
sverre@marthinussenmusikk.no
www.martinussenmusikk.no

BIA REGNSKAPSLAG
BERG IDD & AREMARK
Vi er spesialister på landbruksregnskap, men i vår kundeportefølje har vi også aksjeselskaper, enkeltmannsforetak, ANS, DA, Samdrifter og frivillige organisasjoner.
Rødsveien 46 – 1781 Halden
Tlf 69 19 07 50
www.biaregnskapslag.no

**LIE HANDELS-
GARTNERI**
v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20

**Følg oss på
Facebook!**

Förli
ETABLERT 1861
Gaven som gleder
Storgata 3, Sydsiden
Tlf 69 18 20 33

Riis Elektro AS
Helhetlige løsninger
innen elektro til private
og bedrifter
Walkers gate 14, 1771 Halden
Tlf. 69 18 15 75
www.riiselektro.no

MEMORIUM
• Salg av gravstein
• Oppussing og fornyelse av skrift og ornament
• Bolting av gravstein/sokkel
• Selvvanningskasser/bedplater/rammer
Vegard Rein 454 56 266
Steinar Svenberg 909 90 336

Trosopplæringen har kjøpt «Tidslinjen»

«Se jeg er med dere alle dager»

For mer informasjon om Tidslinjen, se deres interaktive nettside: tidslinjen.bibel.no

AV ISELIN A. GJØSTØL

Trosopplæringen i Halden har gått til innkjøp av Verbum forlags nyutgivelse «Tidslinjen – Den store fortellingen i Bibelen». Dette er et banner i god kvalitet som måler 30 x 600 cm med flotte illustrasjoner av 52 utvalgte bibelfortellinger fra skapelsen til håpet om en

ny himmel og en ny jord. Den er utstyrt med maljer, slik at den enkelt kan henges opp. Banneret fungerer også godt som et pedagogisk verktøy rullet ut langs midtgangen i kirkeskipene våre. Barna kan enkelt sitte/bevege seg rundt Tidslinjen og se rekkefølgen og sammenhengen i de sentrale bibelfortellingene gjennom

både det gamle – og det nye testamentet. Til banneret er det også utarbeidet et teksthefte med gode gjenfortellinger av alle de 52 bibelfortellingene, samt et ressurshefte med pedagogiske opplegg tilrettelagt for tre ulike årstrinn; barn, tweens og ungdommer.

Vi gleder oss til å bruke Tidslinjen aktivt for barn og ungdommer i Halden fremover! Forhåpentligvis kan dette bidra til at de enklere kan se den røde tråden gjennom Bibelens mange historier og dermed oppdage den store fortellingen.

50-årskonfirmanter i Idd kirke

23. oktober var det 50-årskonfirmanter i Idd kirke 23. oktober.

7 jublanter deltok på gudstjenesten som ble forettet av sogneprest Reidar Finsådal. Etterpå var alle jublantene og deres ledsagere invitert til festsamvær på Idd Menighetshus Karlsholm, der det bl.a. ble servert snitter, kaffe og kake. Torfinn Moen ledet denne samlingen.

På bildet er fra venstre jublanten Berit Signebøen (Johansen), Aagot Solberg, Bodil Buer (Andersen), Jan Erik Eggen, Øyvind Larsen, Harald Hauge, Anne Lise Kristiansen (Åsene) og sogneprest Reidar Finsådal.

AV INGEGGERD BØE JENSEN

LOPPEMARKED

Tusen takk!

TUSEN TAKK! - til alle som bidro til at vi fikk et vellykket loppemarked på Iddevang 7.-9. oktober.

Takk til KIWI Risum og til Rema 1000, Risum, for sponing av matvarer, kaffe m.m. – og til kakebakere og hjelpere som gjorde at kafeteriaen vår ble en suksess. Takk til alle medhjelpere og loppegivere og – ikke minst – loppekjøpere, som gjorde at vi fikk et fint resultat som kommer Menighetshuset til gode.

Også Halden kommune takkes for at vi fikk låne lokaler på Iddevang til vår disposisjon.

Allerede nå annonseres at vi satser på nytt loppemarked til våren, og nye lopper ønskes og kan mottas når som helst etter avtale med **Ingegerd, tlf. 91779217 eller Bjørg, tlf. 92294159**, så tenk gjerne på oss når dere foretar opprydninger, og før noe kastes som vi kan ta imot.

MED VENNLIG HILSEN IDD MENIGHETSRÅD

Lesefrukt
til ettertanke
ved Trond Enger

Alle hindringer og vanskeligheter er trinn i en trapp som bringer oss oppover.

Friedrich Wilhelm Nietzsche
tysk klassisk filolog og filosof
1844-1900

Mer enn jeg kan utholde, kommer Gud ikke til å sende meg.

Frans Jägerstätter
østerriksk bonde og martyr
(i brev til sin hustru to dager etter sin dødsdom)
1907-1943

Ingen burde mene noe som helst i interreligiøse spørsmål før han har venner blant dem.

Wilfred Cantwell Smith
Canadisk orientalist, religionsviter og India-misjonær
1916-2000

BERG SPAREBANK
Lokalbanken ved din side

Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

HVORDAN HAR DU DET
egentlig?

Kirkens SOS 815 33 300

ET MENNESKE Å SNAKKE MED NÅR LIVET ER SOM VERST

Directa

Regnskap – Økonomi
Rådgivning

Skjebergveien 200,
1743 Klavestadhaugen
Tlf. 69 10 26 60
www.directa.no

**DEKK FOR
ALLE BEHOV!**

DEKK Partner
Halden Dekk A/S
Knivsv. 4, 1788 Berg
Tlf. 69 19 55 75

Bursdager
årsmøter
minnestunder

Tlf 69 17 55 55
eller 901 69 601

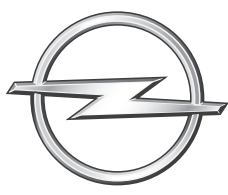
Fabian restaurant
Torvet 5,
1767 Halden

**Kvalitets-
trykksaker**

**O'K
TRYKK**

Fiskebrygga
Tlf 69 17 81 50

Benytt
Menighetsbladets
annonsører
når du handler
varer/tjenester

OPEL

Glenne Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødløs
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50

www.glennebil.no

avdeling Halden
Sauøya

Tlf 69 18 18 19

Mottak bygg, havre,
hvete, rug og oljefrø.
Leierens og beising av såkorn

**ELEKTRIKER
Tjenesten**

Vi leverer alt fra stikkontakter
til store prosjekter som skoler,
borettslag og nybygg.

Tlf 69 17 71 00
www.elektrikertjenesten.no

EL-PROFFEN

Berg kirke

Rokke kirke

Immanuel's kirke

Asak kirke

Tistedal kirke

Idd kirke

Prestebakke kirke

Enningdalen kirke

Gudstjenesteoversikt

Slekters gang

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraad@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00–14.00
tirsdag–fredag. (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30
Fax 69 17 95 31

Kirkevergens kontor:

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonsleder
Torild Hauge
924 08 791 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård
Knut Skram
913 93 921

Idd menighetskontor:

Daglig leder Ingunn Holmberg
995 07 913 / 69 17 95 65

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269/69 17 95 69
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465/69 17 95 66
Kateket/trosopplærer
Ragna Ristesund Hult
934 91 954/69 17 95 67

Diakoni:

Diakon Hilde Finsådal
951 06 257/69 17 95 54
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269/69 17 95 69

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054/69 17 95 51
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894/69 17 95 64
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuels kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130/69 17 95 62
Kantor Marie Håkensen
467 81 696
Kantor Sevinj Mirzayeva
994 00 894/69 17 95 64
Kirketjener Øystein Jansen
902 89 122
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397

Rokke kirke:

Sogneprest Halvor Gregersen
905 50 329/69 17 95 52
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Morten Lager
907 53 131

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068/69 17 95 50
Kapellan Martin Lund
970 62 446/69 17 95 68
Kantor Rana Ahmadvova
486 03 807
Kirketjener
Ole Johannes Solberg
954 64 621

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327/69 17 95 60
Kapellan Martin Lund
970 62 446/69 17 95 68
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691
Kirketjener Karin W. Hansen
915 66 037

Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsådal
901 32 327/69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Svein de Flon
481 85 940

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068/69 17 95 50
Kantor Rana Ahmadvova
486 03 807
Kirketjener Venche Solberg
907 89 361

Dette har betydd noe for meg

Morten Olaussen

Noen år etter at jeg flyttet hjem til Halden skulle en god venn døpe sitt første barn. Etter mange år med studier og arbeid rundt i landet, hadde jeg hatt lite kontakt med kirken. Jobb og stress og fulle dager. Men så på denne gudstjenesten i Immanuelskirken var en av salmene en gammel kjenning som traff meg.

Kjære Gud, når eg bed, lat min tanke kvile i fred frå alt stress i verda omkring og all uro for daglege ting. Lat din kjærleik få trengje seg inn, slik at han kan forandre mitt sinn. Lat oss alle som trur på ditt ord, vera saman i bøn for vår jord.

(Norsk Salmebok 2013 nr. 717)

Jeg hadde ikke hørt salmen på 25 år, men slik er musikk og sang – når jeg hører en melodi eller sangstrofe, kan en spesiell

situasjon eller sinnsstemning komme tilbake, ofte fra første gang jeg hørte eller sang akkurat den melodien. I noen tidlige ungdomsår i Frikirken var det mye sang og musikk (jeg husker et stort hefte med stensiler og kopier med sanger av forskjellig slag som vi sang på ungdomskveldene der). Og denne salmen var en av dem jeg husket fra den tiden. Der på gudstjenesten følte jeg at noe som hadde vært borte, falt på plass igjen.

For noen år siden ble jeg spurt om jeg kunne spille orgel i Immanuelskirken. Det var behov for vikar på grunn av sykdom. Som glad amatør-musiker var det vanskelig å takke nei til muligheten å få traktere selve instrumentenes dronning, kirkeorgelet. Med skrekkblandet fryd ble det en bratt læringskurve for

en hobby pianist uten erfaring med manualer, pedaler og det vell av klangmuligheter orgelet har.

Kan man ane Gud i musiken? På samme måte som i naturen? Et slik mangfold av fantastiske skapninger, planter og dyr. Skulle det bare være resultat av tilfeldigheter? På samme måte med vakker musikk og salmer – klanger, toner, harmonier, vakre, såre, glade. Det kan tale til en, gi trøst, styrke og hjelp.

I mitt arbeid møter jeg mennesker med sykdom og vanskeligheter i alle faser av livet. Jeg har ofte sett hvilken hjelp og trøst troen på Jesus kan være når man er i en vanskelig situasjon. En kvinne jeg hadde kjent i mange år, fikk en alvorlig kreftsykdom. Etter at hun hadde fått beskjeden, hadde vi en lang samtale om

Ordet er ditt

Arild Lindahl

Jeg er så heldig at Menighetsbladet gir meg spalteplass til en stor og vel fortjent takk. Tror mange av leserne kan stille seg bak det når takken går til de tre prestene vi har i våre menigheter i Idd prestegjeld: Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen. Selv sogner jeg til Asak menighet. Men siden både prestene våre skifter litt på hvor de holder gudstjeneste, og noen av oss skifter litt på hvilken kirke vi går i, er vi kjent med dem alle tre. Idd prestegjeld er heldige som har dette presteteamet!

Våre tre prester er gode forkynnere. De gir oss Guds ord på en klar og tydelig måte og er tro mot evangeliet. De gir oss budskapet slik at vi forstår det og kan

ta det til oss. Noen ganger er det ikke så mange på gudstjenestene i kirken. Kanskje «bare» de som er «grå i håret og alltid er der». Noen ganger er kirken fylt med mange dåpsfølger og av mennesker som ikke er så ofte i kirken. Det er flott å merke at prestene har noe å gi til alle, unge som eldre, kirkevante som kirkefremmede, voksne som barn. Arbeidet med konfirmantene framheves ofte som veldig bra og interessevekkende. Det drives også godt arbeid blant de aller yngste. Det betyr at prestene, sammen med mange gode medarbeidere, er flinke med alle aldersgrupper.

Våre prester framstår som nære, «folkelige» og lette å prate med. Jeg tror mange synes de

kjenner dem. Jeg, og mange med meg, er jo ikke på innsiden under den planlegging og de drøftinger våre tre prester har som kirkens presteteam på Iddesiden. Men for oss tyder alt på at trioens samarbeider godt, er lojale mot hverandre og samstemte i sin teologi og forkynnelse. Tror ikke det er mye «krangel på kammerset». De støtter hverandre for eksempel også ved noen ganger å være til stede under hverandres gudstjenester.

I Asak menighet er vi så heldige å ha en flott kirkestue. Den er mye i bruk. Blant annet med interessante møter der ulike tema tas opp. Disse møtene avsluttes med god bespisning og kaffeprat. Dette

er flott menighetsbygging. At prestene våre også selv noen ganger setter seg ved pianoet og leder oss i sangen, er en glad opplevelse.

Dette er jo Menighetsbladets julenummer, og julen betyr mye arbeid for prestene. Jeg ser fram til julebudskapet som snart skal forkynnes igjen. En hilsen og takk med ønske om god jul til våre tre prester og familiene deres.

 - en del av GGgruppen INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESIELLE ANLEGGSSARBEIDER Tlf 69 21 64 20 www.leifgrimsrud.no	Bakkens Auto A/S AUTORISERT VERKSTED Periodisk kjøretøykontroll Service, oppretting, lakkering Tlf. 69 19 61 80 Fax 69 19 61 09 Kleppervn. 1793 Tistedal	HALDEN TAXI TLF. 69 21 32 00	 Gerd Holm's Eff. AS Bandagisten Hilde Fosdahl Storgt. 10 ved Berg Sparebank Tlf. 69 18 12 88 GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER	comfort Rørleggeren i nærheten E. JØRGENSEN A/S Tlf 69 17 86 14 www.f-jorgensen.no	
 Kynningsrud www.kynningsrud.no	Wave BÅT-HOLM AS Vi satser på service	DATASERVICE .NET <i>Når det gjelder IT og økonomi</i> REGNSKAPSSERVICE	KIWI minipris BRØDLØS Tlf 69 17 20 37	GULLSMED <i>Ottar Linde-Nielsen a/s</i> Tlf 69 17 60 62	LINDHAUGEN MASKINREPRENØR & ANLEGGSGARTNERFIRMA Løkkevikveien 3, 1747 Skjoberg Tlf 69 18 76 00 www.lindhaugen.no Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg GODKJENT FOR ANBEFALING RESTER